

APPLICATION

**PREKYBA MOTERIMIS DARBO
NAMUOSE IŠNAUDOJIMO TIKSLAIS.**



Per paskutinius 20 nepriklausomybės metų daugiau nei pusė milijono lietuvių emigravo į užsienį. Prieš įstojimą į Europos Sąjungą, nemažai įsidarbinimo užsienyje atvejų apėmė negalų darbą, rizikuojant tapti prekybos žmonėmis aukomis. (TMO)

Prekyba žmonėmis – kas tai?

Pagal ES Tarybos 2002 m. sprendimą dėl kovos su prekybos žmonėmis (2002/629/JHA), prekyba žmonėmis yra asmens samdymas (verbavimas), pervežimas, perkėlimas (perdavimas), slėpimas, tolesnis jo priėmimas, įskaitant keitimąsi to asmens valdymu (kontrolė) arba valdymo (kontrolės) perleidimą, jei:

- a. naudojama arba grasinama panaudoti smurtą arba kitas prievartos formas, įskaitant pagrobimą, arba
- b.tai daroma apgaulės būdu arba sukčiaujant, arba
- c.piktnaudžiaujama turima valdžia arba pasinaudojama asmens bejėgiška padėtimi, kai jis neturi realios ir priimtinos galimybės, todėl gali tik pasiduoti piktnaudžiavimui, arba
- d. daromi arba gaunami mokėjimai ar lengvatos siekiant gauti kitą asmenį valdančio asmens sutikimą,

siekiant pasinaudoti to asmens darbu arba paslaugomis, įskaitant mažiausiai prievartinį darbą arba paslaugas, vergovę arba į ją panašią veiklą ar priverčiamąjį darbą arba

siekiant priversti kitus asmenis užsiimti prostitucija arba norint atlikti kitų formų seksualinį išnaudojimą, įskaitant pornografiją.

Pagal Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 147 str. prekybos žmonėmis dispozicija apima asmens pardavimą, pirkimą ar kitokį perleidimą arba įgijimą, arba

verbavimą, gabenimą ar laikymą nelaisvėje naudojant fizinį smurtą ar grąsinimus arba kitaip atimant galimybę priešintis, arba pasinaudojant nukentėjusio asmens priklausomumu ar pažeidžiamumu, arba panaudojant apgaulę, arba sumokant pinigus ar suteikiant kitokią turtinę naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja nukentėjusį asmenį, jeigu kaltininkas žinojo arba siekė, kad nukentėjęs asmuo būtų įtrauktas į prostituciją ar būtų pelnomasi iš šio asmens prostitucijos arba jis būtų išnaudojamas pornografijai ar priverstiniam darbui.

Už šią nusikalstamą veiklą numatyta sankcija - laisvės atėmimas nuo 2 iki 10 metų.

Darbas namuose – kas tai?

Darbas namuose gali apimti tokias užduotis, kaip namų valymas, maisto gaminimas, drabužių skalbimas ir lyginimas, vaikų priežiūra, ar senyvo amžiaus bei sergančių šeimos narių priežiūra, sodininkystė, namų apsauga, vairavimo paslaugos šeimai ir net namų augintinių priežiūra. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) apibrėžimas

PATARIMAI RUOŠIANTIS DIRBTI UŽSIENYJE

Ruošiatės dirbti užsienyje – būkite budrūs!

- Sužinokite arčiausiai prie tos vietos esančios jūsų šalies ambasados arba konsulato adresą ir telefono numerį
- Sužinokite tos vietos, kur vyksite, pavadinimą, adresą ir telefoną. Susisiekite su darbdaviais prieš atvykstant, pasiteiraukite apie darbo sąlygas ir pan.
- Nepasirašykite jokių sutarčių jų įdėmiai neperskaičius arba kurie parašyti užsienio kalba, kurios nesupranti. Pasikonsultuokite su teisininku ar vietos nevyriausybine organizacija.
- Praneškite artimiesiems, kada išvažiuojate ir palikite visą informaciją apie tikslo vietą.
- Niekam neatiduokite palaikyti savo paso! Niekas neturi teisės jo paimti, kad ir kokia būtų jūsų teisinė padėtis. Atiduodami savo pasą rizikuosite „atiduoti“ ir savo laisvę.
- Laikykite savo paso ir ID kortelės kopijas saugioje, tik jums žinomoje vietoje.
- Užsiregistruokite savo šalies ambasadoje užsienio šalyje.
- Atvykęs iškart susisiekite su artimaisiais, palaikykite ryšį.

Kiti patarimai

- Turėkite galiojantį pasą ir ID kortelę, pasidarykite šių dokumentų kopijas, vieną palikite savo artimiesiems
- Pasiruoškite savo gyvenimo aprašymą, geriausia anglų kalba <https://europass.cedefop.europa.eu/lt/home>
- Diplomų kopijas su vertimu į užsienio kalbą
- Turėkite galiojantį Europos sveikatos draudimo, sveikatos draudimo pažymėjimą www.vlk.lt
- Nepriimkite jokių dovanų ir jokių paslaugų iš žmonių, kurie siūlosi tau „padėti“

ŽINOK, KAD DAUGUMOJE UŽSIENIO ŠALIŲ

- Klesti nedarbas, taip pat kaip Lietuvoje
- Reikia gauti oficialų leidimą dirbti
- Negavus leidimo dirbti reikia išvykti iš šalies po 3 mėnesių
- Neturint socialinio draudimo, gydytojo paslaugos yra mokamos
- Nelegaliai dirbant darbdavys gali neišmokėti užmokesčio, nes nėra sudaryta darbo sutartis

KUR KREIPTIS IŠTIKUS NELAIMEI

Iškart kreipkitės į policiją!

Jei bijote eiti į policiją, pagalbą gali suteikti:

- Ligoninėse
- Gaisrinėse
- Religinėse bendruomenėse
- Moterų ir vaikų prieglaudose
- Juridinėse konsultacijose
- Imigrantų paslaugų tarnybose

INFORMACIJĄ LIETUVOJE SUTEIKS:

Valstybinė darbo inspekcija

Darbuotojai ir darbdaviai konsultuojami:

Tel. (8 5) 213 9772

I–IV 9.00–16.00 val.; V 9.00–15.00 val.

Pietų pertrauka 12.00–13.00 val.

Vilniuje asmenys konsultuojami adresu

Aguonų g. 10, 101 kab.

Konsulinė pagalba URM

Konsulinė informacija ir konsulinė pagalba nelaimės atveju

(ministerijos darbo laiku)

8 706 52400,

+370 5 236 2400

kod@urm.lt

Pirminė informacinė konsulinė pagalba nelaimės atveju

(pasibaigus ministerijos darbo laikui, visą parą)

8 706 52444,

+370 5 236 2444

pilieciai@urm.lt

Dingusių žmonių šeimų paramos centras

Žalgirio g. 133, LT - 08217, Vilnius, Lietuva

Telefonai: 8 (5) 248 33 73; 8 800 261 61 (nuo 9 iki 16 val.)

El. paštas: centras@missing.lt

Visoje ES veikiantis NEMOKAMAS pagalbos telefonas 116 000

www.missing.lt

TMO Vilniaus biuras

Jakšto g. 12, ketvirtas aukštas, Vilnius, Lietuva

Tel.: +370 5 212 76 53

Faksas: +370 5 261 13 26

iomvilnius@iom.lt

Lietuvos Caritas

VISĄ PARĄ veikia Lietuvos Caritas programos

SOS numeris

+370 679 61617

Kaune

Lietuvos Caritas

Telefonai: +370 37 323300; mob.: +370 672 17335

El. paštas: kaunas@anti-trafficking.lt

Adresas: Papilio g. 5, Kaunas

Vyrų krizių centras

Telefonas: +370 662 26770

El.paštas: info@vyrukrizes.lt

Adresas: Drobės g. 27, Kaunas, 45189

Klaipėdoje

Lietuvos Caritas

Telefonas: +370 46 315078; mob.: +370 678 18791

El. paštas: klaipeda@anti-trafficking.lt

Adresas: Taikos pr. 29 a, Klaipėda

Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centras

Telefonai: +370 46 350099; +370 650 60094; +370 618 01464

El. paštas:

kmn@moteriai.lt, pagalba@moteriai.lt

Adresas: Molo g. 1A, LT-92277 Klaipėda

Šiauliuose

Lietuvos Caritas

Telefonas: +370 653 74459

El. paštas: siauliai@anti-trafficking.lt

Adresas: Kražių g. 15, Šiauliai

Panevėžyje

Lietuvos Caritas

Telefonas: +370 634 79523

El. paštas: panevezys@anti-trafficking.lt

Adresas: Katedros a. 7, Panevėžys

Marijampolėje**Lietuvos Caritas**

Telefonas: +370 631 53173

El. paštas: marijampole@anti-trafficking.lt

Adresas: Bendoriaus g. 2, Marijampolė

Tauragėje**Lietuvos Caritas**

Telefonas: +370 646 32720

El. paštas: taurage@anti-trafficking.lt

Adresas: K. Donelaičio g. 21, Tauragė

NAUDINGOS NUORODOS INTERNETE**Užsienio atstovybės, akredituotos Lietuvos Respublikai**

<http://keliauk.urm.lt>

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

<http://www.socmin.lt>

Tel. +370 5 266 4201

Lietuvos darbo birža

<http://www.ldb.lt>

Tel. +370 213 7588

Informacija apie Caritas pagalbą Internetu

<http://prekybazmonemis.lt/pagalba-uzsienyje/>

<http://prekybazmonemis.lt/pagalba-lietuvoje/>

RUOŠIATĖS DIRBTI UŽSIENYJE – KAIP PASIRUOŠTI

Jei nusprendėte ieškoti darbo užsienyje – jums padės EURES – Europos užimtumo tarnybų tinklas (angl. European Employment Services).

EURES tikslas – gerinti sąlygas darbo jėgos judrumui valstybėse narėse.

www.eures.europa.eu

Geriausias būdas tinkamai pasirengti – kuo daugiau sužinoti apie pasirinktą šalį, nacionalinę ir regioninę darbo rinką, kultūrinius skirtumus, gyvenimo ir darbo sąlygas.

Patogus būdas ieškoti darbo - naudojantis EURES paslauga. EURES – tai įsidarbinimo Europoje paslaugos, kurias teikia Europos Komisijos finansuojamas Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklas.

Informacijos apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo bei darbo sąlygas galite rasti užsienio šalių internetiniuose puslapiuose. Naudingos informacijos ir nuorodų ieškokite šiais adresais: www.ldb.lt ir <http://ec.europa.eu/eures>

SĄRAŠAS PASITIKRINTI

- pasidariau asmens dokumentų kopijas, vieną palikau savo artimiesiems
- turiu galiojantį Europos sveikatos draudimo pažymėjimą
- patikrinau ar darbdavys yra teisėtai registruotas
- pasirašiau darbo sutartį/kontraktą konkrečiai aptarus darbo sąlygas ir galimus pakeitimus ir pasikonsultavus su teisininku
- išsiaiškinau darbo sąlygas
- tiksliai informavau artimuosius, kur ir ką dirbsiu bei palikau jiems kontaktus, kuriais galima mane pasiekti
- aptariau „raktinį“ žodį su artimaisiais, jeigu ištiktų nelaimė
- atvykus pasiruošiau užsiregistruoti šalies socialinės gerovės sistemoje, kad gaučiau socialinio draudimo numerį
- turiu Lietuvos atstovybės tikslo šalyje kontaktus
- turiu pakankamai pinigų grįžimui namo

Informaciją rinko Moterų informacijos centras įgyvendinant Europos Komisijos remiamą projektą „Combating Trafficking in Women for Labour Exploitation in Domestic Work!” (Nr. HOME/2012/ISEC/AG/THB/400000390).

Tyrimo atlikto projekto „Combating Trafficking in Women for Labour Exploitation in Domestic Work!” metu nustatyta:

1. Daugelis išvykstančiųjų nesupranta, kas yra prekyba žmonėmis.
2. Prekybą žmonėmis sieja tik su „tradicinėmis“ formomis. Tapatina tai su prekyba žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais.
3. Užsienyje dirbantieji yra labiau linkę atleidžiai žiūrėti į netinkamas darbo sąlygas. „Šeimininkas savo namuose daro ką nori, o tu privalai dirbti.“
4. Nežino šalies darbo santykius reglamentuojančios teisinės sistemos bei pagalbos mechanizmų.
5. Nepasitiki valstybinėmis institucijomis.
6. Nemokantys ar prastai mokantys kalbą bei nežinantys kultūrinių šalies ypatumų susiduria su papildomais sunkumais.

KOORDINATORIAI

UNIVERSITY OF NICOSIA

PARTNERIAI



With the financial support of the Prevention of and Fight against Crime Programme of the European Union

Išleista finansiškai parėmus Europos Komisijos Nusikalstamumo prevencijos ir kovos su nusikalstamumu programai. Visa atsakomybė dėl šio leidinio turinio tenka autoriams. Turinys neatspindi Europos Komisijos nuomonės ir Komisija nėra atsakinga už jokią čia pateiktos medžiagos panaudojimą.